

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Trekstation. — De voortzetting van »Trekstation Noordwijk a/Zee« begint om verschillende redenen niet vóór herfst 1920. (Op Rottum of elders). De waarnemingen, vorig jaar verricht, staan er intussen voor in, dat in Noordwijk bij eenig volhouden met goed gevolg gewerkt worden kan. Bovendien zijn tegen het volgend jaar voor het toekomstige Trekstation *goed onderlegde, accurate waarnemers* nodig. Daar wijzelf vóór 1920 zeker niet vrij zijn, zal er van waarnemen door ons niet veel komen en nu zouden we het zeer op prijs stellen indien enige verder gevorderde waarnemers er toe konden besluiten, hier elk enige tijd (lieft enige weken) te komen werken op eigen gelegenheid en kosten. Wij kunnen desgewenst als bemiddelaars optreden, zodat hier komende waarnemers al of niet samentreffen met soortgenoten en we moeten ons al zeer vergissen, indien er niet enkele goede waarnemers zullen blijken te zijn, die op ons plan willen ingaan.

Vóór alles zijn enthousiasme en volharding vereist met zich schikken in omstandigheden, doch ook dit, vrouwen we, zal te vinden zijn.

Het is misschien goed, er hier nog even op te wijzen dat de trek der *steltlopers en kleine zangers* op het ogenblik in volle gang is en die duurt heel September door.

En daar juist deze maanden tot nog toe het sterkst genegeerd zijn, raden we aan niet enkel October te kiezen met zijn machtige ogenblikken, doch *vooral September*.

Voor winterwaarnemingen betreffende zeevogels is het hele Noordzeestrand geschikt en plaatsen als IJmuiden en Scheveningen leveren stellig meer op dan Noordwijk.

Wellicht ontmoeten we bovenbedoelde waarnemers dus in een vrij uurtje aan ons strand of aan de wellen bij Pruiken Duin.

G. A. BROUWER.
JAN VERWEIJ.

Taktiek van vogelwaarneming. — Aanvankelijk waren we niet van plan, iets ruchtbaar te maken over het broeden van grielen op de terreinen der Amsterdamsche Waterleiding, omdat we meenden de grielen zelf het meest te dienen, door over het voorkomen en broeden van dezen vogel vooralsnog te zwijgen. Nu de heer Kalff ons echter in »De Levende Natuur« van 1 Juli j.l. beticht van handelingen, welke niet door den beugel kunnen, voelen we ons gedrongen op genoemd stukje terug te komen.

Waarschijnlijk door een jachtopziener verkeerd ingelicht, lanceert de heer K. eenige beschuldigingen, welke kant noch wal raken.

Indien hij *persoonlijk* getuige was geweest van onze handelingen, zou hij zich wel gewacht hebben bedoelde mededeelingen te plaatsen.

Bovendien is de beschuldiging van »onvoorzichtigheid« zóó ongerijmd, dat wij daar alleen op willen antwoorden, dat de heer K. waarschijnlijk nog nooit in de gelegenheid is geweest een waarnemer te zien »werken«, die reeds een 10- tot 15-jarige praktijk achter den rug heeft. De theatrale zinsnede: »en vandaag waren de eieren van het 2e nest ook koud« zouden doen vermoeden, dat ook dit nest zou zijn verlaten.

Indien hij zich de moeite had getroost zijne waarnemingen niet tot één dag te beperken, zou hij hebben moeten weten, dat bedoelde eieren uitgekomen en de jongen grootgebracht zijn en tevens zou hij dan hebben gezien, dat voetsporen in één, hoogstens twee dagen totaal zijn uitgewischt door regen, wind en dergelijke. (Soms reeds na een paar uur.) Trouwens, wij waren niet de eenige personen, die deze griellenesten hebben bezocht, doch, voor zoover ons bekend, wisten nog minstens acht personen de beide grielen.

De heer K. zegt verder: »Rondom één van de nesten is de bodem overal omgewoeld en »betreden door natuur-onderzoekers-voeten, zoodat de arme Griel moet broeden temidden van »een soort woestenij, terwijl hij voortdurend van zijn eieren afgejaagd wordt, en altijd iemand »in de buurt ziet«. Wat bedoelt de heer K. met het woord »woestenij«? Toch zeker niet een duinbodem met voetsporen? ¹⁾

De bewering als zou de griel voortdurend door ons van z'n eieren gejaagd worden en altijd iemand in de buurt zien, is geheel onjuist. We observeerden *nooit* korter dan 12 uur (aan één stuk), zoodat de vogel alleen bij het opzetten en wegnemen van ons schuiltentje van z'n eieren werd gejaagd. Na een half uur (soms iets langer of korter) zat de vogel reeds rustig en kalm op z'n eieren, iets wat een griel niet doet wanneer hij iemand in de buurt ziet of hoort. We zijn dan ook in de meening, dat de broedende vogel ons *nooit* zag en zich volkomen veilig waande. Meermalen zagen we dat de vogel urenlang op z'n eieren sliep.

¹⁾ De voetsporen, welke we noodzakelijkerwijs maakten, wisten we altijd zorgvuldig uit met behulp van een tak.

De beschuldiging van het verstoren en medenemen der eieren van een der grielen kan niet op ons gericht zijn, daar dat nest *nimmer* door ons als studie-onderwerp werd bezichtigd.

Tevens is dit een goede gelegenheid de oude legende tegen te spreken, dat fazanten het nest verlaten, wanneer zij van het nest worden opgejaagd. Dit praatje wordt door bijna alle jachtopzieners de wereld ingestuurd, doch iemand, die eenigszins in het leven der fazanten is ingewijd, zal moeten toestemmen, dat een betrekkelijk zeer klein percentage fazanten het nest verlaat, nadat zij één of tweemaal werden opgejaagd. De ± 20 nesten, welke we dit jaar vonden, zijn alle uitgekomen. Eén nest met 26 eieren, hetwelk door ons gevonden werd, toen het reeds verlaten was, werd gewezen aan den jachtopziener, die de eieren kon laten uitbroeden onder de kip.

Wanneer tenslotte de heer K. echter werkelijk meent de vogels vanaf een duinpaadje (zonder het duin af te zoeken en zonder door het bosch te scharrelen) te kunnen gadeslaan in hun aller-intiemste levensverrichtingen, zouden we den heer Kalff dankbaar zijn, indien hij ons wilde vertellen, hoe dat aan te leggen.

Haarlem, Juli '19.

JAN P. STRIJBS.
JOHN STRIJBS.
G. TRAANBERG.

Jeugdbond voor natuurliefhebbers. — Ik zal zoo vrij zijn, den heer Des Tombe te antwoorden op zijn artikeltje in de vorige aflevering. Ik had er nog mee willen wachten, maar nu me de aanleiding gegeven wordt, reeds *nu* te voorschijn te komen met onze plannen, betreffende het organiseren van nat. hist. clubs voor jongeren, zal ik van die gelegenheid gebruik maken.

Ik heb de meening, dat de heer Des Tombe — en hierin staat U niet alleen! — vreest voor *scheiding* van ouderen en jongeren. Ik zal dan eerst vertellen, hoe het hier bij ons in Groningen staat. Er bestaan hier op het oogenblik drie vereenigingen, respect. v. de Meisjes, H. B. S., R. H. B. S. en de Gem. H. B. S. Het is niet waarschijnlijk, dat er meerdere zullen volgen. Deze vereenigingen zullen dan samensmelten, worden als *één*. Stelt U, dat binnenkort op meerdere plaatsen in ons land van die vereenigingen (het behoeft geen combinatie te zijn, als er maar een aparte vereeniging is!) tot stand komen. Deze, d. w. z. *alle* vereenigingen, centraliseeren zich dan in een Hoofdbestuur. Maar deze centralisatie zal zich dan stellen onder de Ned. Nat. Vereeniging, vormt daarvan dus een groote onderafdeeling, uitsluitend voor de jongeren. Maar tegelijkertijd worden dus *alle* leden van dien Jeugdbond leden van de »groote« Nat. Hist. Ver. Want, zeker is het toch, dat de jongeren zich onder elkaar veel meer thuis gevoelen dan jongeren bij de ouderen. Ik voor mij, acht pas den tijd gekomen voor de jongeren om lid van de Ned. Nat. Hist. Ver. te worden op ongeveer 18-jarigen leeftijd, want voor dien tijd bestaat er een *scheiding* tusschen de ouderen en de jongeren, hier meer, daar minder. Voor dien tijd durven ze zich niet recht mengen onder de ouderen, er bestaat altijd een soort *schuwheid*. Eerst als ze alleen zijn, zelfstandig kunnen optreden, handelen op een manier, zooals jongeren dat graag willen, dan kunnen ze hun krachten ontplooien, *maar dat alles dus onder leiding van de »groote« Vereeniging*. Zodoende krijgen we een gezonden overgang tusschen die beide Vereenigingen, die twee zijn, maar ook *één*. Ik hoop hiermede, dan te hebben aange-toond, dat er op dit gebied nog altijd heel wat staat te doen. Ik heb U nu voorgeschetst, hoe we de inrichting denken van dien Jeugdbond, die er beslist komen *moet*. Is er nu iemand, die een betere manier weet, om tot dat doel te komen, ik hoop, dat hij (of zij) mij zijn (haar) antwoord niet zal weigeren, en ik sluit dan met een oproep tot alle jonge natuurliefhebbers:

Organiseert U, omdat de natuurstudie het schoonste genot is, wat er bestaat, en voor U allen te genieten is, buiten in de levende natuur. Alle mogelijke inlichtingen verschaft gaarne
Bedumerstraat 25 a, Groningen.

F. KOSTER.

Een specialist? — De vraag wordt gesteld of de rupsen van den Jacobsvlinder (*Euchelia jacobaeae*) nog wel ander kruiskruid willen eten dan Jacobs kruiskruid. De enkele keeren, dat ik geprobeerd heb om zebrarupsen, die ik uit de duinen meebracht, in Amsterdam te voederen met gewoon kruiskruid, *Senecio vulgaris*, heb ik geen goede uitkomsten gehad, ook niet met waterkruiskruid. Misschien zijn anderen gelukkiger geweest. Wie wil er wat van vertellen?

T.

De naderende winter. — In September, soms zelfs in Augustus betrekken sommige insecten al hun winterkwartieren. Ik heb een aardhommel koningin zich zien ingraven in 't laatst van Augustus en in September een citroenvlindertje al dagen en nachten achtereen stil zien zitten op mijn boekenkast. Ook de kleine vos moet zeer vroeg te rusten gaan. Ik weet niet of voor ons land in dit opzicht al veel waarnemingen zijn gedaan en zou er gaarne meer van weten.

T.